

СЪЮЗ НА СЪДИИТЕ В БЪЛГАРИЯ

Член на Международната асоциация на съдиите (МАС)
Член на Европейската асоциация на съдиите (ЕАС)
Член на Европейски магистрати за демокрация и свободи (МЕДЕЛ)
София 1000, ул. Пиротска 7, ет.5, тел 0879686841
e.mail: office@judgesbg.org

До

Главния редактор на Правния портал „Lex.bg“

ПРАВО НА ОТГОВОР

от Сдружение „Съюз на съдиите в България“

Уважаема г-жо Желева,

На 28.05.2026 г. във Вашето издание е публикуван материал със заглавие „След пет избора и съдебно потвърдена надеждност – защо отново спорим за електронния вот за ВСС“, отразяващ лична позиция на съдията от Върховния касационен съд Деница Вълкова. Тъй като в публикацията няколкократно се споменава името на Съюза на съдиите в България в аспекта на изразявани, според авторката, позиции от организацията, намираме за необходимо да се възползваме от правото си на отговор на твърденията, които считаме за засягащи нашето сдружение. В тази насока, молим да бъде публикуван следният наш отговор:

Управителният съвет на Съюза на съдиите в България намира за необходимо да се възползва от правото си на отговор по отношение на засягащи организацията твърдения в публикацията от 28.05.2026 г. в Lex.bg със заглавие „След пет избора и съдебно потвърдена надеждност – защо отново спорим за електронния вот за ВСС“, отразяващ лична позиция на съдията от Върховния касационен съд Деница Вълкова.

В същата публикация се споменават неуточнени медийни активности, медийни материали, коментари и изявления на представители на Съюза на съдиите в България / ССБ/ и нееднократно се коментира, като „последователно тиражирана“ и „категорична“ позиция на организацията срещу електронното дистанционно гласуване, включително и се изразяват „сериозни съмнения относно действителните мотиви зад настояването за изцяло хартиен вот“.

Считаме, че съответните твърдения в публикацията представят по превратен и несъответстващ на действителността начин изразяваните позиции на Съюза на съдиите в

България по отношение на използването на електронното дистанционно гласуване като начин за избор на представителите на т. нар. „професионална квота“ във Висшия съдебен съвет. Затова и хронологично представяме становищата на организацията ни по въпроса:

Още в рамките на обсъждането през месец март 2016 г. на законопроекта за изменение на ЗСВ, предвидил за пръв път чрез преходна разпоредба възможността за използване на система за електронно дистанционно гласуване при избор на членове на ВСС от съдиите, от името на ССБ е изразена позиция, която отразява изказани мнения на колеги за принципните удобства на електронното гласуване, но поставя въпроса как ще бъде гарантирана тайната на вота и защитата от евентуални манипулации и по какъв начин ще може да бъде установено дали съответна внедрена от ВСС информационна система ще отговаря на заложените в този смисъл изисквания.¹

След приемането на същия законопроект, установил под формата на преходна и заключителна разпоредба /§ 78 от ЗИДЗСВ (ДВ, бр. 28 от 2016 г.)/ възможността за използване на система за електронно дистанционно гласуване при избора на членове на ВСС, на 19.07.2016 г. ССБ е изразил становище пред ВСС, в рамките на обсъждането на проекта за Правила за тази избор.² В становището е поддържана позиция, че електронното гласуване следва да се предвиди като опция за гласуване за магистратите, които по обективни причини не могат да присъстват на Общото събрание на съдиите, което е предвиденият изрично в ЗСВ форум за провеждане на избора и поставен въпросът как ще се осигури включването в кворума на заявилите желание да гласуват дистанционно. Изрично в текста на становището е посочено *„В случай, че електронното гласуване се приеме за надеждно (от гледна точка на анонимността на вота и достоверното му отчитане) предлагаме на общото събрание да се провежда само електронно гласуване. То несъмнено има предимства от гледна точка на бързината при гласуването и отчитането на резултата, поради което и следва да бъде предпочетено“*. Посочили сме като проблем неяснотата от проекта за Правила има ли възможност за проверка на резултатите от електронния вот в случай на последващ съдебен контрол.

Съюзът на съдиите в България през месец февруари 2017 г. активно е взел участие и в дадената възможност от ВСС за отправяне на въпроси към разработчика на системата за електронно дистанционно гласуване.³ Поставените от нас тогава въпроси са се отнасяли до гаранциите за неразпространение на информацията за кодовете за

---

¹ <https://www.parliament.bg/bg/parliamentarycommittees/2331/steno/4117>

² [Становище по проекта на Правила за провеждане на избори на членове на ВСС - Съюз на съдиите в България.](#)

³ <https://vss.justice.bg/page/view/5547>

гласуване, за сорс-кода на програмата, за опазването на тайната на вота и възможността за последваща проверка на правилното отчитане на резултатите. Тъй като отговори на тези въпроси са публикувани на сайта на ВСС едва след средата на месец май 2017 г., преди това, с обръщение от 28 април 2017 г. УС на ССБ е призовал за въздържане от гласуване по интернет на предстоящите избори, ако съдиите считат отправените въпроси за основателни и докато не бъдат дадени убедителни отговори.⁴

Следващата изразена от УС на ССБ позиция по въпроса с използването на електронно дистанционно гласуване за избор на членове на ВСС е публикувана на 23.11.2023 г.⁵, като непосредствен повод за нея е било отразено в медиите изявление на тогавашния председател на Върховния административен съд Георги Чолаков, че по предложение на Комисията по информационни технологии във ВСС ще се обсъжда създаването на нова система за дистанционно електронно гласуване, защото сегашната система е остаряла, не отговаря на европейските изисквания и има съмнения в опазването на тайната на вота. В това становище, без да подлага на коментар обявеното девет месеца преди това, на 20.02.2023 г., решение на смесения 5-членен състав на ВКС и ВАС по гр. д. № 20/22 г., УС на ССБ припомня обстоятелствата, предшестващи проведените през 2022 г. избори за членове на ВСС от съдиите, изразяващи се в назначаване от Пленума на ВСС на одит на системата за електронно дистанционно гласуване, установила наличие на 18 уязвимости на същата система; отмяната на предходното решение от 9.02.2022 г., според което при наличие на уязвимости на системата да се възложи чрез обществена поръчка за тяхното отстраняване; възникналите проблеми, поради неизпълнение от страна на председатели на съдилища на задължението им да активират раздадени на съдии талони с кодове за електронно гласуване; отказът на мнозинството в Пленума на ВСС да бъде съгласувана системата за дистанционно гласуване с Министерството на електронното управление. В същото становище е цитирано и заключението на назначената и приета по гр. д. № 20/22 г. на смесения 5-членен състав на ВКС и ВАС експертиза, според което „...*Поради недостатъците на системата за гласуване, макар и свързано с трудност, е възможно да бъдат идентифицирани гласувалите и съответно тайната на вота да бъде разкрита*“. По-нататък в становището е припомнено и заявеното от вещите лица, че при изготвянето на експертизата е установено подаването на 200 заявки за гласувания от един IP адрес (към сървъра на ВАС), през много кратък интервал от време, което същите вещи лица са определили като аномалия. В същото становище са посочени и станалите публично известни обстоятелства относно регистрираните от служители на Съдебната охрана посетители на сградата на ВАС в двата изборни дни, съответно на 25.06.2022 г. 13 съдии и на 26.06.2022 г. - 15 съдии. В становището от 23.11.2023 г. УС на ССБ припомня

---

⁴ <https://old-news.bnr.bg/sr/post/100825404/sauzat-na-sadiite-prizovava-za-glasuvane-s-hartiena-buletina-pri-izbora-na-chlenove-na-vss-zaradi-opasenia-svarzani-s-tainata-na-vota>

⁵ https://judgesbg.org/wp-content/uploads/2023/11/становище_ССБ_избори.pdf

и информацията, че по сигнал на Антикорупционния фонд Софийската градска прокуратура (СГП) е образувала проверка за компютърни престъпления при провеждане на изборите за ВСС⁶. От проверка на Портала за електронни услуги на прокуратурата⁷ е видно, че образуването по сигнала досъдебно производство и към настоящия момент не е приключило, тъй като наказателното производство е спряно. Въз основа на тези обстоятелства е отправен призив към ВСС за изясняване на всички възникнали въпроси относно проведените през 2022 г. избори за членове на ВСС от квотата на съдиите и е изразено становище, че в бъдеще такива избори следва да се провеждат *„чрез хартиена бюлетина или чрез машинно гласуване, по същия начин, както се извършват изборите за органите на местното самоуправление, за народните представители и за представителите в Европейския парламент.“*

В следващо свое становище, от 9.05.2024 г.⁸, по повод проекта на Закон за съдебната власт, публикуван за обществено обсъждане на 25.03.2024 г., УС на ССБ е изразил подкрепа за предложението в проекта гласуването за избор на професионалната квота да се извършва с хартиени бюлетини или чрез електронно дистанционно гласуване. В становището е посочено: *„В проекта са предложени подробни правила за провеждане на дистанционното електронно гласуване, които отговарят на всички изисквания за сигурност на системата за електронно гласуване, поради което подкрепяме проекта и в тази част.“*

В становище от 8.01.2025 г.⁹ по повод публикуван на 20.12.2014 г. от Министерството на правосъдието за обществено обсъждане проект на ЗИДЗСВ, УС на ССБ също е изразил принципна подкрепа за предвидената възможност гласуването за избор на професионалната квота да се извършва с хартиени бюлетини или чрез електронно дистанционно гласуване. Същевременно е посочено, че следва в законопроекта да бъдат включени предложените в проекта от март 2024 г. за нов ЗСВ подробни правила за провеждане на дистанционното електронно гласуване, които отговарят на всички изисквания за сигурност на системата за електронно гласуване.

Подробна позиция относно използването на електронно дистанционно гласуване при избори за членове на ВСС УС на ССБ е изразил в свое писмо от 15.04.2025 г.¹⁰ до ВСС, с копия до председателя на 51-ото Народно събрание и до министъра на правосъдието. В писмото сме отразили позиция, че действащата към момента

---

⁶ <https://acf.bg/bg/akf-sezira-prokuraturata-za-kompyutar/>

⁷ <https://e-services.prb.bg/epob-ui/#/home>

⁸ <https://judgesbg.org/wp-content/uploads/2024/05/stanovishe-zsv.pdf>

⁹ <https://judgesbg.org/wp-content/uploads/2025/01/ssb-stanov-zsv-8-Jan-2025.pdf>

¹⁰ https://judgesbg.org/wp-content/uploads/2025/04/Писмо_ССБ_ИзбориВСС_15.04.25.pdf

нормативна уредба прави възможно провеждане на избор единствено чрез хартиени бюлетини, който е и основният установен в ЗСВ способ за осъществяване на прекия избор на представителите на т. нар. „професионална квота“ сред изборните членове на ВСС, тъй като не е въведена нова система за електронно дистанционно гласуване, която да гарантира тайната на гласуването и свободното волеизявление. В тази насока сме посочили, че досегашната система, освен несъответстваща на съвременните стандарти за информационна сигурност, е и практически неизползваема, предвид изтеклите още преди 2023 г. сертификати на основни използвани от нея софтуерни приложения. Изразили сме и позиция, че внедряването на нова система за електронно гласуване ще изисква удължаване на шестмесечния срок за започване на процедурата за избор с ново изменение на ЗСВ, защото в оставащите /към момента на изразяване на становището/ три месеца от ВСС не може да се очаква да се обяви и успешно да приключи обществена поръчка за нова електронна система, а безкрайно удължаване на мандата на сегашния ВСС е неприемливо. В обобщение сме посочили: *„Няма гаранции, че и с удължаване с още няколко месеца на този срок, ще бъде въведена нова система за електронно дистанционно гласуване, предвид бездействието, демонстрирано до момента в тази насока на настоящия състав на ВСС.“*

В публикация на интернет страницата на ССБ от 21.05.2026 г.¹¹ обобщихме публично известните обстоятелства по обсъжданията, направени от Пленума на ВСС, в рамките на които от страна на Комисия „Професионална квалификация и информационни технологии“ на ВСС е изразено становище, че *„разработената през 2017 г. система за избор на членове на ВСС вече не отговаря на актуалните изисквания за такива информационни системи, включително и за информационната сигурност“*. Припомниме и становището на самия разработчик на системата „АБАТИ“ АД, според което е *„необходим цялостен редизайн и пренаписване на системата, особено в частта за подхода за автентикация на потребителите и отчитане на вота, както и съхраняването му в базата данни, като бъдат използвани криптографски методи за криптиране, хеширане и други“*. Именно въз основа на така изразените становища и посочения от разработчика индикативен срок от 9 месеца за изработване на редизайна, е направено обобщението, че при условията на необходимост да не бъде забавян изборът на нов състав на Висшия съдебен съвет, при изтеклия преди повече от три години мандат на изборните му членове, единствено възможен начин за гласуване *понастоящем* се явява изборът с хартиени бюлетини.

Видно е от подробно направения преглед на изразяваните от УС на ССБ становища, че последователно, в продължение на повече от 10 години, организацията е застъпвала мнение, че може да бъде използвано електронно дистанционно гласуване при избора на членове на ВСС от страна на съдиите, ако съответната система е разработена

---

¹¹ https://judgesbg.org/wp-content/uploads/2026/05/e-vote_%D0%9D%D0%B0%D1%87-%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%86%D0%B8%D1%8F-2.pdf

при спазване на стандартите за информационна сигурност и отговаря на изискванията за запазване на тайната на вота и защита срещу възможни манипулации. Това мнение е застъпвано активно, като многократно сме настоявали ВСС да внедри именно такава система, а гаранциите за нейната сигурност бъдат установени на законово ниво. В този смисъл и твърденията за отстоявана „последователно тиражирана“ и „категорична“ позиция на организацията срещу електронното дистанционно гласуване и за „настояване за изцяло хартиен вот“ не съответстват на действително изразяваните от УС на ССБ становища по въпроса.

От името на Управителния съвет на ССБ:

Гр. София,

29.05.2026 г.

Атанас Ст. Атанасов